

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyben: 1/4 évre 3 kor
Egészévre 12 kor; Vidéken: 1/4 évre 5 kor;
Egészévre 20 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:
Harsányi Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Csapó-utca 9. sz.
Telefon: 275.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Igazságszolgáltatás.

Debreczen, április 24.

Tegnap kezdte meg a képviselőház az igazságügyi költségvetés tárgyalását, mely az idén, úgy látszik, a szokottnál is elevebb lesz. Pedig ennek a tárczának az elintézése sohasem szokott valami lanyhán lefolyni. A képviselőházban sok az ügyvéd, aki szeret is, tud is beszélni s akinek mindnek van valami eszméje, ötlete, vagy legalább is panasza, amit el nem hallgathat. Annál zajosabb vitára számíthatunk az idén, midőn ime, az országgyűlési ügyvéd-képviselők, pártkülömbőség nélkül, értekezletre jönnek össze s ott — ha nem is formászerű határozattal — erős parlamenti föllépés szükségét mondják ki. Meg vagyunk azonban nyugodva róla, hogy ami a felszólalásokban hangot fog találni, az nem csupán s nem is első sorban az osztályérdek lesz, hanem a vita fel fog emelkedni arra a magasabb nézőpontra, ahonnan az igazságszolgáltatást az egész nemzeti társadalom gazdasági, szociális, kulturális stb. szükségeihez és érdekeihez való viszonyában fogjuk fel.

Plósz Sándor igazságügyminiszter, akinek budgetjét tegnap vette tárgyalás alá a képviselőház, a multak

gazdag hagyományával együtt a feladatok nagy terhét is örökségül kapta. Szilágyi Dezső hatalmas reformprogramjának polgári része még nincsen végrehajtva. Plósz Sándor örökké munkás és esendősége mellett mélyen ítélő szellemének maradt fentartva a feladatoknak terhe- sebb része. Az általános polgári perrendtartás, Plósz miniszter legsajátabb egyéni műve már ott fekszik a képviselőház előtt. Eddigi kódexünk közt a legnagyobb és legmodernebb, mely egészen ki fogja emelni a magyar jogszolgáltatást az ósdi per-torturák világából. Ha szabad úgy szólni, nagy kulturmérnöki munka ez a polgári jog egész területén; eddig hasznávetlen területek hasznossá tevője s megszüntetője sok-sok jogszolgáltatási betegségnek, a mit éppen úgy örököltünk a multaktól, mint a haza földjének egyre-másra tisztuló mozaras területeit. Az általános magyar polgári törvénykönyv tervezetét is Plósz Sándor fejezte be Erdély Sándor alapvető munkái után.

De ezzel még nincs befejezve a nagy civilljogi reform-munka. Plósz Sándor a telekkönyvi rendszert is a modern jog alapjára akarja fektetni. Messzemenő munkálatokhoz fogott, a melyek mostani, lényegében még 1855-ből való telek-

könyvi jogunkat a kör követeléseivel s a készülő magánjogi kódex rendszerével összhangba hozzák. Párhuzamosan folyik mindezekkel az ügyvédrendtartás reformjának előkészítése. Fölötte kényes és nehéz, de éppen annyira szükséges és sürgős szervezeti reform, mely a magyar ügyvédséget mostani válságos helyzetéből fogja kiragadni s e független és nagyműveltségű kart valóban az igazságszolgáltatás tényezői sorába emeli.

Plósz Sándor miniszter vezetése alatt tehát kiválólag civilljogi és szervezeti munka folyik. Végtelenül fontos és hasznos munka egy olyan nemzet életében, melynek egész társadalma éppen most került bele a gazdasági átalakulás sodrába. Éppen úgy, mint Wlassics kultuszminiszter a gazdasági eszmekör iskolai érvényesítése által. Plósz igazságügyminiszter a nagy civilljogi reformok által dolgozik a jövő elé s a nemzet új életföltételeit szervezi. Kevés zajjal járó, kevesek által értett, de végtelenül tiszteletreméltó munka, a melynek nagy becsét csak a mostan cselekvő nemzedék gyermekei és unokái fogják igazán fölismerni. Azok tehát, a kik a gazdaságilag szervezett magyar állam minden művelődési és jogrendbeli áldásait készen kapják tőlünk.

TÁRCZA.

Arczatlanság.

Mecsnikov Iván szegény házaló volt aki faluról falura járt, hogy tudalhasson a portékáján. Egyszer sötét erdőn ment keresztül s itt két csavargót látott, akik megrohantak egy urat, hogy kirabolják. Anélkül, hogy sokat gondolkozott volna, Iván rárohant a rablókra a füttykösével s a gazemberek elszaladtak. A házaló csak most vette észre, hogy annak az embernek a mellén, akit megmentett, nagy érdemrend függ.

Ugy tett, mint ahogy cselekednie illet ilyen nagy urral szemben. Levette a prémes süvegét, háromszor meghajolt s görnyedt derékkal maradt állva.

— Talán szolgálhatok valamivel kegyelmességednek, — motyogta nagy alázatosan.

— Mit beszélsz szolgálatról? Hogyan beszélsz, — barátom? Az életemet

mentetted meg s még szolgálatról beszélsz? Nem úgy van; lépj közelebb, megjutalmazlak.

— Kegyelmes uram, — felelte Iván, nem akarok terhére lenni. Tudom, nagyon apró ember vagyok, nem szabad alkalmatlankodnom egy ilyen nagy urnak. Ha megengedi kegyelmes uram, megyek tovább.

— Hogy hívnak? — kérdezte a nagy ur.

— Mecsnikov Iván a nevem, kegyelmes ur.

— No, Iván, tudd meg hát hogy én vagyok a czárnak jobb keze.

A szegény házaló megint meghajolt háromszor.

— Ha a czár paranesol valamit, az megtörténik s ha én óhajtok valamit a czár teljesíti az óhajtasomat. Ha tehát van valami kívánságod mond ki. Ha csak hatalmában áll a czárnak, hogy teljesítse, teljesíteni fogja.

— Készönöm, kegyelmes ur, — mondta a házaló. — Nem tudok mit kívánni magamnak... nem jut eszembe semmi.

— Nem is lehet kívánni, hogy most tüstént eszedbe jusson valami, — szólt a nagy ur. — De mondd valamit. Jöjj velem a kastélyomba, ott pompa s öröm közt fogsz élni s meglesz mindened, ami szemednek, szádnak tetszik, amíg eszedbe jut hogy mit kívánj magadnak.

A házaló folytonos hajlongás közt mentegetőzött, hogy neki ide oda kell mennie. Ha a minister ur megengedné — mert a megmentett ur minister volt, — akkor majd, ha elvégezte a dolgát, lesz bátor alázatosan beszólani majd hozzá.

A nagy ur mosolygott és beleegyezett a dologba. Megmagyarázta, hol fekszik a kastélya s Mecsnikov Iván tovább ment a maga útján. Utközben azonban egyszerre harag támadt a szívében saját maga ellen. Nem lábbal tiporta-e éppen most a szerencsésjét? Mulatságos dolog e napról napra a poros országutját róni s dühödt komondoroktól féltetni a lábikráját? Eszébe jutott foglalkozásának minden kellemetlensége s nyomban utra kelt a minister kastélya felé.

A minister úgy fogadta, mint rég

Plósz Sándor igazságügyminiszter ezeken kívül a büntetőjog terén is reformál. A büntető perrendtartásnak két esztendő előtt történt fölötté sikeres életbeléptetése a miniszter kezét a kriminális jog területén is dicséri. Most pedig az anyagi büntető-kódex reformja van soron.

Az igazságügyi tárca tárgyalását tehát fölötté kedvező auspiciumok előzték meg. A kész, vagy készülő jogreformok általánosan népszerűek, kivált azóta, hogy Széll Kálmán kormányaláírásával a törvény, jog és igazság régi Deák-párti hagyományai is fölébredtek s a jogállam jelszava általánossá lett. Az igazságügyi tárca maga különben sem fekszik a pártok határvilongásának területén. Politikai viszályok és váratlan kitörések nem is lehetségesek ott, a hol a pártatlan és jó igazságszolgáltatás érdekei uralkodnak az elmék és kedélyek fölött.

Remélhetőleg tehát rövid lesz az igazságszolgáltatási tárca tárgyalása, amelyet tegnap kezdett meg a Ház. A képviselőházban nagyon sok kiváló jogász ül s ezek közül soknak van mondanivalója; a budget-tárgyalás azonban ime már szertelenül hosszúra nyulik s az idő Magyarország is pénz!

POLITIKAI HIREK.

Miniszterjelöltek. Még mindig nincs kereskedelmi miniszterünk, de jelölt annál több. Mindennap más, mindennap újabb. Tegnap még egész határozottsággal a Batthány Lajos gróf nevét emlegették, ma még lanszirozták ugyan, de feltűnt Szapáry Gyula gróf neve is, a kinek esetleges miniszterségével komolyan kezdenek foglalkozni, annyival inkább,

barátját, éppen nem mutatta, hogy mennyire felette áll a szegény házalónak. Kezet nyújtott neki, de Iván alig merté az ujjahegyt megfogni.

— Jöjj velem atyuskám, — szólt a miniszter, — szép szobát adok neked, sokáig nálam maradhatsz.

— Bocsásson meg kegyelmességed, de nem azért jöttem, hogy itt maradjak, — felelé a házaló. — Otthon van a családom, nem akarom elhagyni.

— Derék, dicsérni való dolog téled Iván.

— De mivel kegyelmességed olyan leereszkedő volt hozzám hogy megengedett egy kívánságot . . . amint hátamon az iszákkal mentem az országutján, eszembe jutott, hogy volna valami kívánni valóm.

— Nos, és mit kívánsz?

— Szeretnék egy kis szatócsboltot nyitni a falunkban. Önálló kereskedő szeretnék lenni.

A miniszter rögtön kiadta a parancsot egyik bizalmasának, hogy vegyen

mert ma megjelent a képviselőházban és a miniszteri szobában. Hogy aztán a miniszterség dolgában tárgyalt-e benn Széll Kálmán miniszterelnökkel vagy pedig a katolikus autonomiáról, azt magának a mindentudó Sturm Albert sem tudná megmondani.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, ápril 24.

Az igazságügyi költségvetést tárgyalták ma is olyan esekely érdeklődés mellett, hogy a képviselőházi vita szinte bizottsági ülésre törpült le. Alig voltak a teremben hamminezan, csupán Plósz Sándor igazságügyminiszter figyelt és jegyzett rendithetetlenül.

A karzat azonban ma is érdeklődött az ülés iránt, csak a Várady Károly unalmas hangja elől szökött meg.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Plósz Sándor, Lukács László és Cseh Ervin.

Az elnöki irományok betérjesztése után folytatták az

igazságügyi költségvetés

tárgyalását.

Issekutz Győző sajnálattal tapasztalta, hogy az igazságügy fejlesztése csak gyenge javadalmazásban részesül. Kéri a minisztert, hogy a javadalmazás fokozását sürgesse. Feltétlenül szükséges a bíróságnál a javadalmazás emelése, meg kell adni a bíróságnak a tisztességes megélhetést és az erkölcsi függetlenség minden biztosítékát. Az előléptetési táblázat mai rendszerét meg kell változtatni. A titkos minősítésekről szóló jelentések helytelenek, mert a bírói függetlenség rovására történik, azért új előléptetési táblázat törvénybe iktatását kéri.

Simonyi Semadam Sándorral polemizál, aki a szabad mérlegelést helytele-

nitette az új perrendtartásnál. A bírói kar mindég a teljes elismerést vívta ki magának működésével, és semmiféle vád hozzá nem férhetett, így tehát ez teljes megnyugvást kelthet, mert a bíróság vissza nem élhet a szabad mérlegeléssel. A numerus claususnak határozott ellensége. — Azért ellensége e mozgalomnak, mert ha az állam alkalmat ad valakinek oklevél szerzésére, nem tilthatja el, hogy ezen oklevél alapján kenyerét megkereshesse. Az ügyvédi kar számára a társadalom elismerését kéri, mely elismerés, kell hogy a törvényhozási akcióiban is megnyilatkozzék.

Elismeri, hogy a nemzeti szellemnek érvényesülni kell a jogban, de érvényesülhet ez azon jogban, mely gyökerében idegen volt, és mely elől elzárkózni nem lehet. A dologi uzsorával szemben törvény alakjában való intézkedést és az 1883. XXVI. tez. revízióját sürgeti. Azon bizalommal fogva, melylyel a miniszter nagy jogászai tudásával szemben viseltetik, és nem pártállásánál fogva fogadja el a költségvetést. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Szónokot minden oldalról üdvözlök.)

Várady Károly elismeréssel adózik a miniszternek a javulás miatt, melyet a költségvetésben észlelt. Azonban kifogásolja a tulságos takarékoskodást az igazságügyi költségvetésnél. A polgári perrendtartásról szólva, annak megoldását mindenekelőtt sürgeti. Megdöbbentő konoksnak mondja azt, hogy a katonai bíróságok eltörlésének utjába folyton akadályokat gördítenek és nem akarják eltörleni azon intézményt, mely mindezen jogi intézményünkkel ellentétben áll. A bélyeg skála leszállítását sürgeti. Határozati javaslatot ad be az állami tisztviselők nyugdíja és a zugírászat megakadályozása tárgyában. A költségvetést nem fogadja el.

Szünet után.

Tallián Béla foglalja el az elnöki széket.

Kiss Emil örömmel üdvözlö az új perrendtartás epochális művét. A szóbeliség, közvetlenség és nyilvánosság hosszú küzdelem után végre diadalra jutott az új perrendtartásban. Ezek a javaslat legnagyobb előnyei és ezek biztosítják a javaslatnak azt, hogy ki fogja állani az egész jogászság bírálatát, bár van benne

esos czimét. A czimet nyomban megkapta s mivel Szónja folyton tovább ösztökélte lassankint titkos tanácsos s több rendjel birtokosa lett.

Azt szeretném, ha valami kiváló ember lennél, mondta Szónja.

— Hogyan? . . . Kiváló ember? . . . Nem értem — hebegte Iván.

Az asszony fülébe sugta, Iván megijedt s azt mondta, hogy inkább ki hagyja szurni az egyik szemét semhogylét merjen kérni. De Szónja nem hagyta békén s Iván végre is elment a miniszterhez.

— Mit akar ön, Mecsnikov Iván? — kérdezte a miniszter meglehetősen barátságosan.

— Szeretnék . . . szeretnék testőrhadnagy lenni Péterváron.

Alig mondta ki, a miniszter élénken dühre lobbant, lekapott egy nagy kardot a falról . . . Iván felébredt, felvette az iszákját s ment tovább a poros országutján.

Csehov Antal.

több, nem egész helyes intézkedés. A fizetési rendszer nem helyes, van benne olyan intézkedés, mely az ügyvédséget sérti és a kereskedelmi szakbiróságokat fentartja. A bírósági végrehajtók részéről erkölcsi és értelmi kvalifikációt kíván. Beszédét azzal fejezi be, hogy elismeréssel adózik a miniszter nagy tudásának és lelkiismeretes munkásságának. Reméli, hogy a magyar igazságszolgáltatást a miniszter is nemzeti ügynek tekintí és ezen reményben a költségvetést elfogadja.

Az ipartestület előljárósági ülése.

Iparos-kongresszus Debreczenben.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, április 24.

A debreczeni ipartestület előljárósága tegnap délután tartotta rendes havi előljárósági ülését az új bérházban levő hivatalos helyiségében. Az ülésen, melyet Tóth Kálmán ipartestületi elnök vezetett teljes számmal megjelentek az előljárósági tagok. Jelen volt továbbá az elsőfokú iparhatóság képviselőjében Bereczky Lajos iparhatósági biztos s a kereskedelmi és iparkamara nevében Grünwald József segédtitkár.

A gyűlést megelőzőleg Tóth Kálmán ipartestületi elnök a debreczeni ipartestület által munkájukért jutalomban részesült mesterek, segédek és tanoncok között osztotta ki a jutalmakat. Sokan kaptak bronzérmeket és elismerő oklevelet. Az ünnepélyes aktust az elnök megleghangú, buzdító szavakkal rekesztette be, mely után a kitüntetett iparosok eltávoztak.

Ezután az előljárósági ülés vette kezdetét, melyről tudósítók az alábbiakban számol be:

Az új előljáróság.

Tóth Kálmán elnök jelentést tett arról, hogy a közgyűlés jegyzőkönyve az ezzel megbízott tagok által hitelesített. Bejelentette a közgyűlésen megválasztott előljárósági tagokat s meleg üdvözlő beszédet tartott hozzájuk.

Thieszen Arthur és Asztalos István előljárósági tagságukról leköszönvén, helyettük elnök Bartha Gergely szobafestőt és Debreczeni Lajos henteset ajánlotta, kiket az előljáróság megválasztott tagokul jelentett ki.

Jelenti továbbá elnök, hogy Serly Ede, a közgyűlés által megválasztott számvizsgáló-bizottsági tag e tagságáról leköszönt. A jegyző felolvassa Serly lemondó levelét, melyben hivatkozással arra, hogy ő most már mesterségét nem folytatja, számvizsgáló-bizottsági tagságáról leköszön.

Tóth Kálmán elnök elfogadhatónak nem tartja Serly Ede lemondását, mert számvizsgáló-bizottsági tagokat csak a közgyűlés választhat és így az ő lemondása elfogadásával egy bizottsági tag helye a jövő közgyűlésig üresedésben lenne, de meg az ipartestületnek szüksége van oly érdemes, tapasztalt férfi támogatására, mint Serly Ede. Az az érvelése, hogy ő most nem folytat mesterségét, kifogást nem képezhet, mert azért részt vehet az ipartestületi ügyekben mint bizottsági tag.

Az előljáróság tehát nem fogadta el

Serly Ede lemondását s felkéri, hogy bizottsági tagságát továbbra is tartsa meg.

Az iparos kongresszus.

Jelenti továbbá Tóth Kálmán elnök, hogy a közgyűlés határozatából kifolyólag kizárólag 1905-ben Debreczenben lesz az iparosok kongresszusa. Ennek költségeire 3000 koronát szavazott meg a közgyűlés olyan értelemben, hogy évente 1000 koronát tesznek félre s e célra kéri az előljáróság hozzájárulását, hogy ezt havi részletekben tehesse félre az elnökség.

Jelenti egyszersmind, hogy az elfogadott alapszabály — módosításokat jóváhagyás végett felterjesztik a miniszteriumhoz.

A jelentések megtétele után a múlt előljárósági ülés jegyzőkönyve olvastatott fel. (Elfogadták.)

A jelentések elfogadása után — szakosztályi ülések jegyzőkönyve olvastatott, melyeket az előljáróság tudomásul vett.

Az új alelnökök.

Ezután az alelnökök megválasztása volt napirenden. Stégmüller Arpad első, Kurucz Miklós másod-alelnöknek egyhangulag megválasztották.

Az arányos adófizetés.

A közterhek arányos viselésére vonatkozólag a pénzügyi igazgatósággal folytatott tárgyalások eredményeképp Tóth Kálmán ipartestületi elnök szakosztályi tárgyalásokat kér arra, hogy mindenik a maga hatáskörében mérlegelje egyesek viszonyait és adóteher elviselési képességét. Ilyképen lehetséges volna az arányos, helyes tehermegosztás.

Az adóügy nagyobb vitára adott alkalmat. A felszólalók legtöbbször ellene szólt a keresztülvihetetlen önadózási kísérletnek, a mely személyeskedésekre vezetne, de eredményeket alig érne el véle az iparosság.

Tóth Kálmán ipartestületi elnök megnyugtatóan igyekezik a felszólalókat. A maga részéről ajánlja, hogy inkább az iparosok vessék ki a maguk adóját, mint az a pénzügyigazgatóság, a mely nem ismerheti úgy az iparosok viszonyait, mint azok, a kik saját érdekeiket védelmezhetik meg, ha ily irányban tenni kívánnak. Közérdék szempontjából kér döntést — személyi tekintetek nélkül.

A vita azzal ért véget, hogy az előterjesztést az előljáróság elfogadta.

Goromba tanoncok.

Az ipartestület jegyzője panaszképpen említette fel, hogy egyik helyi lapban megrovásban részesült azért, mert egy tanoncot arezultott. Minthogy ő a pofozkodásnak nem barátja s nem óhajtja, hogy neve ilyen ügygyel kapcsolatban kerüljön az újságokba, kéri az előljáróság intézkedését a goromba viseletű tanoncokkal szemben követendő eljárásra nézve.

Tóth Kálmán elnök megemlíti, hogy az említett ügy a lap „nyiltterében” jelent meg, melyért nem a szerkesztőség, hanem a beküldő felelős. A sajtót nem lehet hibáztatni, sőt köszönettel tartozik neki az előljáróság, a miért külön cikkben nem foglalkozott ez ügygyel.

A tárgysorozat ezzel kimerítettvén, elnök megköszönte az előljáróság buzgó részvételét és a gyűlést berekesztette.

A megostromolt királyi tábla.

Harcz egy rablóbanda miatt.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, április 24.

Lapunk törvényszéki rovatában részletes tudósítást közlünk ama monstre-bünpör tárgyalásáról, melynek hősei a Rostás familia tagjai voltak.

A négy tagból álló rablóbandát, erős fedezet mellett tegnap reggel kilenc órákor kísérték át a kir. törvényszék fogházából a Széchenyi-utczára, a kir. tábla épületébe. Mindegyik vádlottat egy-egy szuronyos fogházőrmester és két-két börtönőr kísérte.

Amint a rabruhás vádlottak a törvényszék főkapuján kijöttek, hirtelen óriási zaj keletkezett az utcán. Vagy husz cigány, férfi és asszony vegyest, útját állották a menetnek s mindenáron ki akarták szabadítani a foglyokat. Ez ugyan nem első eset, mert minden alkalommal rendez ily botrányt a cigány nemzet, valahányszor egy-egy tagja bíró elé kerül.

A szuronyok csillogása azonban egyelőre elijesztette a harcziás cigányokat. Alattomosan, lehorgasztott fejjel haladtak a fegyveres menet után, egészen a királyi tábla épületéig.

Mikor a királyi tábla elé értek, az őrmesterek bekísérték foglyaikat a Széchenyi-utczára nyíló főkapun. A kísérő cigánynépség ekkor óriási zajjal be akart hatolni a főkapun, hogy a tárgyalást végig halgassa. A főportás azonban erélyesen útját állta a veszedelmes fekete seregnek, mire a cigányok fenyegető állásba helyezkedtek és formálisan ostrom alá vették a bejáratot.

A portás ekkor, fenyegettetve látván magát, rendőroket hívott, kik eloszlatták a tömeget. A cigányok tömege ekkor a Hal-utczán keresztül a Simonffy-utczai másik kapuhoz tódult s azt felnyitva, erőszakkal be akart törni a tárgyaló terembe. Itt Bernáth Elemér táblai elnök ajtónállója próbálta őket visszatartani, de a cigányok nem tágitottak. Majd hatalmas vaskulcsokkal neki estek az ajtónállónak, ütlegelni keztek s le is verik lábáról, ha a portásnak heves küzdelem után nem sikerült volna a kaput becsukni.

Sokáig hangzott ezután még a harcziriadalom. A lázadó cigányok szörnyen káromkodva erőszakoskodtak s némelyek be akarták törni a kaput, hogy fogoly rokonaikat mindenáron kiszabadítsák.

Ugy tíz óra körül végre megérkezett a második rendőresapat, mely a cigányokat összeterelte. Mivel a garázda népséggel ugysem mehetett volna sokra a rendőrség, egyszerűen kihajszolták őket a városontul levő derecskei országútra s ott szélnek eresztették valamennyit. Valóban legfőbb ideje, hogy a közigazgatás e legveszedelmesebb ellenségeivel végre valahára leszámoljanak az illetékes fórumok.

UJDONSÁGOK.

Széll Kálmán

a debreczeni szabadelvűpárthoz.

Válasz az üdvözlésre.

A debreczeni szabadelvűpárt tisztújító közgyűlése alkalmával, mint annak idején megirtuk, üdvözlő táviratot küldött Széll Kálmán miniszterelnöknek. A megleghangu üdvözlő táviratra ma érkezett meg a miniszterelnök rendkívül meleg válasza, a melyet Komlóssy Dezső, a szabadelvűpárt új elnökéhez intézett.

A miniszterelnök válasza szösz szerint a következő:

Öszinte örömmel vettem a debreczeni szabadelvűpárt tisztikarának ujjaalakítása alkalmából hozzám intézett megleghangu sürgönyüket.

Ragaszkodásuk és bizalmuk kifejezéseért fogadják meleg köszönetemet. Hazafias lelkesedésök biztosítékot nyujt nekem arra nézve, hogy pártunk zászlója alatt a szabadelvű eszmék szolgálatában továbbra is kitartóan fognak küzdeni.

Hazafias tisztelettel

Széll Kálmán,
miniszterelnök.

Öszinte örömmel regisztráljuk a miniszterelnök válaszát s különös figyelmébe ajánljuk a debreczeni szabadelvűpártnak a miniszterelnök megszívlelésre méltó óhaját, hogy: pártunk zászlója alatt a szabadelvű eszmék szolgálatában továbbra is kitartóan küzdjünk. Merítsünk mindannyian erőt és lelkesedést, hogy a jövőben a liberális eszméket diadalra juttassuk s legyünk egyetértők a pártegységben és egyformák a hazaszeretletben.

A miniszterelnök lelkesítő szavai vezéreljék pártunkat a tömör, békés együttműködésben.

Vasut a Pallagra.

Szemle a helyszínen.

A közuti vasutnak a Pallagra való kiépítése ügyében végleges döntés történt tegnap.

Puky Gyula főispán, Simonffy Imre tanácsos, polgármester, Vecsey Imre tb. főjegyző, Király Gyula tanácsnok, Komlóssy Arthur főjegyző, Csóka Sámuel polgármesteri, — Rasó István főispáni titkár, továbbá Debreczeni Jenő, a gázgyár igazgatója, Török Gábor erdőmester s a magyar államvasutak részéről Siegmeth Károly üzletvezetőhelyettes, főfelügyelő és Eckstein Márk főmérnök helyszíni szemlét tartottak tegnap a Pallagon hol Kerpely Károly igazgatóval együtt a gazdasági intézet tanárai is csatlakoztak a társasághoz.

Három óraker indult ki a bizottság és késő este lett, mikorra véget ért az érdekes szemle, melynek eredménye az: hogy az eredeti s a helyi vasut meghosszabbítására vonatkozó tervet el-

vetve — megállapodás történt arra nézve, miszerint a józsakerti őrháznál — hadászati ezélokra fentartott kitérőtől építenek szárnyvasutat a hadházi vonatról a Pallagig.

A helyi vasut hat kilométer meghosszabítási terve, melyre a városi közgyűlés 80,000 koronát már meg is szavazott illykép eszikés a kereskedelmi kormány által már előzetesen jóváhagyott szárnyvonal építése lesz foganatosítva, mely ezélszerűbb volta mellett alig kerül 30,000 koronába a költségvetések szerint.

A pallagi vasut ügye a mai helyszíni szemlével tehát végleges megoldást nyert s így az esztendőközön keresztül folyt tervezetések után végre reményünk van a sürgős szükségét képező vasut tényleges megvalósításához.

Debreczen város művészeti ösztöndija.

Debreczen szabad királyi város tanácsa által a koronázási emlék ünnepe alkalmából művészeti ezélokra szánt hatszáz koronás ösztöndíj 1902—1903-ra szóló pályázata kihirdetése ügyében tegnap határozott a városi tanács.

A tanács művészeti ösztöndíját négy év óta Gyöngyössy Berta berlini szobrászművésznő növendék élvezte, ki-nek jogörökébe eddigelé ketten nyujtották be kérvényeiket: Zivuska Irén berlini operai növendék és Hajdu Béla harmadéves rajztanárjelölt.

Komlóssy Arthur indítványára a tanács ujából kiírja a pályázatot a város művészeti ösztöndijára. Részt vehetnek a pályázatban szegénysorsu fi, vagy női művésznövendékek a képzőművészet bármely ágából. A pályázati kérvények május 31-ig adandók be Debreczen város polgármesteri hivatalához, mely azokat a már beérkezett és fent felsorolt kérvényekkel együtt fogja annak idején döntés alá terjeszteni.

A városi művészeti ösztöndíj pályázatra, mely tehetséges helyi fiatalok istápolására alapított s mely egyaránt nyitva ének, zene, festés, avagy szobrászattal foglalkozók számára — e helyütt is felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

A pályázatok, melyeknek kitűzött határidejére a kérvények a szükséges okmányokkal együtt késedelem nélkül beküldendők — a tanácsülés határozata értelmében a helyi lapokban fognak időkoronkint fölvaltva közzétetni.

* Az új állomás-épület felülvizsgálása

Az új állomás-épületnek törvényesen előírt tűzrendészeti és közegészségügyi felülvizsgálatát tegnap délután ejtették meg. A vizsgálaton az állomás építészeti bizottságán kívül jelenvoltak: Dr. Boldizsár Kálmán, II-ik kerületi rendőrkapitány, Varga Emil dr., Fodor József mérnök és Publik Ernő tűzoltó-paranások. A megejtett vizsgálat alapján az épületet ugy tűzrendészeti mint közegészségügyi szempontból teljesen rendben találták.

* Postahivatal a Hortobágyon. A régi jó Hortobágy romantikája csakugyan elvész lassacskán. Nemesak az emberek

hálnak ki s nemesak az intézmények pusztulnak el, de maholnap ugy megváltozik a képe, hogy rá nem ismernének többé a sirbaszállt öregek. Napok kérdése immár s postahivatala is lesz a világhírű rónának. A tegnapi tanácsülés meg is kereste ez irányban a nagyvaradi postaigazgatóságot s azzal indokolta meg kérelmét, hogy a Debreczen—Füzösabonyi vonal Hortobágy állomásán azért is szükséges a postaállomás, mert a léteendő esendőrlaktanya e nélkül alig fel lehetne meg rendészeti hivatásának.

* A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara május hó 1-jén rendes közgyűlést tart. A közgyűlésnek melynek legérdekesebb tárgya az új titkár: Szávay Gyula székfoglalója lesz, a tagok ólének érdeklődéssel néznek elébe. Ezenkívül is, a hosszú tárgysorozatban több olyan közgazdasági szempontból igen fontos tárgy kerül megvitatás alá, a melyek különös érdeklődésre tarthatnak igényt. A közgyűlésre a meghívókat ma küldötte szét a kamara elnöksége.

* Rablótámadás az ebesi tanyán. Vakmerő rablótámadást követett el tegnap délután Maurer Emil ebesi tanyáján egy kőborló cigányesapat. A tanya népsége künn volt a mezőn, csupán Szabó Imréné, a kocsis felesége volt otthon. A vakmerő rablók betörték a tanyába s az ellenük szegülő kocsisnót botokkal támadták meg. A halálra rémült asszonytól aztán többféle élelmiszert elraboltak. A rendőrség nyomozza a vakmerő betörőket.

* Veszélyeztetett vasuti forgalom. Az államvasutak debreczeni osztálymérnöksége hosszabb átíratot küldött ma a mezőrendőrkapitánysághoz. Az osztálymérnökség panaszt emel a debreczen—szoboszlói vasutvonal mentén lakó földbirtokosok ellen, kik állataikat nem őrzik kellő gondossággal s így a pályatest forgalmi biztonságát állandóan veszélyeztetik. A héten is Szép József debreczeni földbirtokosnak tizenhárom szarvasmarhája ment föl a sinekre s a 108. számú őrház előtt nekimentek az 1744-es tehervonatnak. Az őr éberségének köszönhető, hogy baleset nem történt. Ugyanott az 1744-es gyorsvonat elé került ugyancsak Szép Józsefnek néhány szarvasmarhája, melyeket, mint bitang jószágokat, behajtottak a város istállójába. Ezért és számos máskor előfordult esetért kér gyors intézkedést az osztálymérnökség. A mezőrendőrkapitányság szigorú vizsgálatot indított ez ügyben.

* Theologus-konferencia. A magyarországi protestáns theologusok konferenciája, — mint azt már jeleztük is lapunkban, — ez évben Debreczenben lesz. Május hó 22- és 23-ik napján gyűlének egybe az ország összes prot. theológiai küldöttei, hogy a Nánássy Lajos elnöklete alatt egybehívott előkészítő bizottság által megállapított programot tanácskozás tárgyává tegyék. A két napra terjedő konferencia tárgysorozata a következő: Május 22-én délután alakulóközgyűlés, este ismerkedési-estély. Május 23-án délelőtt istenisztelet az oratóriumban, mely után kezdetét veszi a tárgyalás a következő sorrendben: A protestantizmus szerepe a multban, feladata a

jövőben. — A teológus önnevelés szükségessége. — A prot. lelkipásztor állásfoglalása a társadalmi élet terén. — A külföldi prot. theológiákkal leendő összeköttetés létesítése. — A rekvirálás ügye. — Szerkesztői beszámoló. — Szerkesztőválasztás. — Több indítvány és módosítás tárgyalása. — Délben diszebed lesz az *Angol Királynő* szállóban a város előkelőségének bevonásával.

* **Tolvaj megbizott.** *Kabai István*, a *h-hadházi* állatorvos fia kofferbe csukott ruháját egyik csicsogói koresmárosnak adta át megőrzés végett, azzal a megbizással, hogy küldje el majd utána. A koffer azonban nem érkezett meg s mikor *Kabai* tudakozódott utána, azt felelte a koresmáros, hogy valaki feltörte a koffert és ellopta a ruhát belőle. A rendőrség nyomozást indított, melynek során kiderült, hogy a koffert maga a megbizott koresmáros törte fel. A rendőrség meg is találta a ruhafélét nála. A jöndulatu koresmáros ellen megtették a jelentést.

* **Megugrott betörő.** Megirtuk már tegnapi újságunkban, hogy *Szilágyi János nyíradonyi* gazdálkodót meglopták. Újabb értesülésünk szerint az illető károsult neve nem *Szilágyi*, hanem *Legeza János*, kit a tulajdon hetese, *Pálinkás József* lopott meg úgy, hogy a szobában levő szekrényt feltörte és abból 200 koronát ellopott. *Pálinkás* egyideig Debreczenben *pálinkázott*, majd B.-pestre zónázott fel. *Szöcs Lajos* rendőrbiztos azonban kinyomozta a jómadarat s az értesített budapesti rendőrség gondoskodni fog ártalmatlanná tételéről.

* **A honvédelem ügye.** A *debreczeni* honvédelem és szabadságemlék létesítése tárgyában alakított bizottság ma délután öt órakor ülészik a városháza nagytermében. Tárgysorozatra ki van tűzve: *Tóth András* szobrász jelentése a szabadság-szobor éreztetője tárgyában, a szobor talapza ára alkalmazandó tábla feliratának megállapítása s végül a szobor leleplezési ünnepségnek rendezésére vonatkozó intézkedések megtétele.

* **Mérsékelt vasúti jegyek a pünkösdi ünnepekre.** A magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a pünkösdi ünnepek alkalmából a magyar kir. államvasutak, valamint a *kassa-oderbergi* vasut magyar vonalainak összes állomásairól (az üzemiükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak, valamint a szomszédos forgalomnak kizárásával) Budapestre mérsékelt áru menettéri jegyek adatnak ki olyképp, hogy az utasok az I. kocsi-osztályban két II. osztályu, a II. kocsi-osztályban két III. osztályu egész jeggyel, a III. osztályban pedig egy II. osztályu rendes áru menetjeggyel Budapestre és vissza utazhatnak. Gyorsvonatokon megfelelő gyorsvonatu jegyek váltandók. Ezen jegyek folyó évi május hó 14—19 napjain, az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban Budapestre közlekedő valamennyi személyszállító (expresszvonatok kivételével) kiadatnak, a visszautazásnak pedig május hó 19- és 20-án meg kell történnie, illetve legkésőbbben a május 20-án Budapestre ránduló utolsó vonattal meg kell kezdődnie. Május hó 19-ike előtt ezen menetjegyekkel visszatérni nem lehet, továbbá azokkal utmegszakításnak sem lehet, sem jövetkor helye nincs. Végre

az I. és II. kocsi-osztályban utazók különösen figyelmeztetnek, hogy azoknak a visszatérés alkalmával mindkét menetjegy birtokában kell lenniök, tehát azokat Budapestre érkezve csak elő kell mutatni, leadni azonban nem. Gyermekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

* **Talált zálogcédula.** *Reich Jakab* tegnap egy zálogcédulát talált a Tizenháromvároson. A zálogcédula egy 90 korona értékű aranyóráról szól, melyet tulajdonosa még január 22-én zálogosított el. E hó 22-én már le is járt a zálogcédula. *Reich Jakab* felvitte a zálogjegyet a rendőrséghez. A ki tehát most meg akarja tudni, hogy hányat ütött az órája, fáradjon fel a központi rendőrséghez.

* **A kivándorlás ellen.** A belügyminiszter a következő figyelemre méltó körrendeletet küldte a törvényhatóságokhoz: A brémai osztrák magyar konzulátusnak a közös külügyminiszterium által közölt jelentése szerint újabb időben gyakran előfordult, — hogy kivándorolni szándékozók, — kik németül sem tudnak minden pénz nélkül érkeznek Brémába azon reményben, hogy a tengeren való átkelés költségeire szükséges pénzt ott keresik meg, vagy mint hajó munkások ingyen teszik meg az utat Amerikába. Felhívom a czímet, hogy intézkedjék, miszerint elegendő utiköltség nélkül utra ne keljenek, mert Brémában munkaerő feles számban áll rendelkezésre és a hajók a tengeri utra munkásokat nem vesznek fel s így annak lesznek kitéve, hogy a német hatóságok által haza utasítottanak. Budapest 1902 április hó 10-én. A miniszter meghagyásából dr. Sélly s. k. miniszteri tanácsos.

* **Beitta a nagykendőt.** *Sós Zsófia* asszony is osztja a részegeseknek azt a vigasztaló elvét, hogy: „*az a mienk, a mit lenyelünk.*” A derék matróna naponként jócskán beszedeget egyik-másik kémérésben az alkoholból. Tegnap is megkivánta a jóféle itókat, de nem volt hozzávaló pénze. Hogy óhaját betöltse, a leánya nagykendőjét ellopta és beitta. A leány jelentést tett részeges anyja ellen a rendőrségnél.

Tavaszi tudósítás. A m. tisztelt vevő közönséget értesítem, hogy a **husvétii ünnepekre** a legsikkesebb női blousok, hozzá francia övekkel, a **legdivatosabb aljak francia és angol szabás szerint** ugyszintén ruhaszövetek, delainek, zephirek és batiszok megérkeztek, melynek megtekintésére u. m. tiszt. közönséget tisztelettel felkérem. **Mértékszerinti megrendelésük 1. napalatt teljesítettnek. M e z e y Gyula.**

x Kitünő minőségű homok faji és igen *olesó husvétii bor.* Egy régóta érzett szükség pótlása sikerült nekem. Bornagykereskedésembe beszereztem nagy és kitünő mennyiségű szomorodni, tokaji, érmelléki és *palesztinai husvétii borokat* melyek nálam igen jutányos áron a husvétii ünnepekre kaphatók: *Weinberger Bernát* bornagykereskedő Debreczen, *Piacz-uteza 56 sz.*

x Örvedetes jelenség, hogy reklám mal silányárut nem lehet a forgalomban állandóan megtartani, mert a közönség mai felvilágosodottsága mellett egyedül csak a jóáru érvényesülhet. Erre támaszkodva mint *tösgyökerez magyar gyáros*

ajánlom a legújabb franezia módszer szerint készített kitünő **Pármai ibolya szappant**, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bir s egy újabb módszer szerint hozzáadott bőrnemítő s üdítő szerrel készítve, oly kiváló mosdó szappan, hogy minden külföldit háttérbe szorít. Rendkívül szolid hatásánál fogva a *legérzékenyebb arczbőrök* is nagy sikerrel használják. 1 drb. 80 fill., 3 drb. 2 k. 20 f. Készítője: **Szabó Béla** gyógyszerész, pipere-szappangyáros *Miskolczon* Főraktár: **Debreczenben Kálnai Lipót** urnál. Ugyanott kitünő gyermek szappanaim fés másmosdó szappanaim 20 fillértől lefelé kaphatók.

Szobapadlómaz, Linoleum kapható: Komloóssy Lajosnál.

TANÜGY.

Iskolamegnyitás. Az izraelita iskolaszék tudomására hozza a szüléknek és gyámoknak, hogy miután a gyermekek között uralkodó járványos betegségek megszűntek, a husvétii ünnepek elmúltával, vagyis e hó 30-án, szerdán reggel nyolcz órakor a rendes tanítás kezdetét veszi.

Az első állami népiskola Hajdumegyében. Hajdúvármegyében első fecskeképen jelentkezik a *nádudvari* iskola államosítása. Évek óta huzódó ügyet fejezett be ezzel *Csánky Viktor* kir. tanfelügyelő, ki az állam és a község között kötendő szerződés útjában álló akadályokat szerencsés kézzel elhárította s lehetővé tette, hogy Hajdúvármegye szívében is tért foglaljon az állami iskola, melynek üdvös volta bizonyára nemsokára észrevehető lesz a községben. Mint értesülünk, az iskola továbbfejlesztésének mi sem áll útjában s már a következő tanévtől több tanerőt is kinevez a miniszter az új állami iskolához. Bizunk *Csánky Viktor* kir. tanfelügyelő körültekintő figyelmében, hogy a *nádudvari* állami iskola *minta-iskolája* lesz vármegyénknek.

EGYELETI-ÉLET.

⊙ **Az izr. nőegylet közgyűlése.** Az izr. betegsegélyező és ápoló nőegylet tegnap délután három órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését az izr. iskola tanácstermében. A gyűlésen dr. *Balkányi Miklósné* elnökölt s a tagok igen szép számmal jelentek meg. A múlt évről szóló elnöki jelentés tudomásulvétele után az évi számadások előterjesztése következett. A jövő évi számadások megvizsgálására három új számvizsgáló lett, dr. *Popper Mór*, *Szántó Győző* és *Kohn Lipót*. Az idei költségvetésre négyezerkétszáz koronát irányozott elő a nőegylet. Néhai *Kepes Géza* tb. titkár sok érdemének és emlékének megörökítésére 500 koronás alapítványt tett az egylet, melynek kamatait a néhai *Kepes Géza* halálának évfordulóján mindenkor egy izr. joghallgató kapja ösztöndíjjul. Ezzel az ülés véget ért.

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET.

A rablók. — A kegyelemkenyér.

Kettős premier est.

A premiérek rendes elegáns közönsége kettős bemutatónak tapsolt tegnap este. A debreczeni színtársulat Zivuska Andor dramolettjét „A Rablókat” és Turgenyev kétfelvonásosát „A kegyelemkenyér” című színművet mutatta be.

Mellőzve a kronológiai sorrendet illendőségből, az idegen szerző alkotásáról szólunk első helyen. Rövid, szűk meséjü, de minden ízében orosz és nagyhatású költemény — „A kegyelemkenyér.” Egy elszegényedett nemes emberről Kuzovkin Vaszilyról szól az ének, a ik kegyelemkenyéren él egy gazdag földbirtokos házában. Ott kezdődik a történet, hogy új gazda jő a régi kuriára s a kastély leánya, Petrovna Olga férjhez megy egy pétervári törvényszéki tanácsoshoz és Nikolaics Pável, a boldog férj megérkezik, hogy átvegye bájosa arája jószágait. A kegyelemkenyéren tengődő Kuzovkin siet hódolatát bemutatni az új földesurnak s ezen első találkozásánál történik, hogy egy neveletlen szomszéd Tropacsev Flégon holtrészegre itatja Kuzovkin Vaszilyt, kivel nem lévén beszámítható állapotban, tréfát kezd maga az új gazda Nikolaics Pável is. Kuzovkin türi egy darabig a gorombáskodást, de végre is kitér és azzal torolja meg a sértést, hogy felvilágosítja Nikolaics Pávelt-neje, Petrovna Olga származása felől, a ki tulajdonképp az ő — Kuzovkin Vaszily egyik szerelmi kalandjának születte.

Ezzel a leleplezéssel végződik az első felvonás és kezdődik a második rész, mikor az ekkép kellemetlenné vált Kuzovkin mindenáron el akarják tenni láb alól. Nikolaics Pável pénzt ígér az öregnek: távozzon a kastélyból és mondjon le az apaságról s ugyanezt megkísérli Petrovna Olga is. Kuzovkin erőlyesen visszautasítja a megszegényítő megvesztegetést s csak akkor hajlandó — leánya érdekében elhagyni a házat, — mikor Petrovna Olga — nem kegyelemből, de gyermeki szeretetből — mint leány az édes apának ajánl föl biztos megélhetést, ha távozik. A mesének vége Kuzovkin azzal az ürügygel, hogy egy régóta per alatt álló birtok urává lett — távozik és nem zavarja boeskoros nemesi mivoltával a fényes módba jutott Petrovna Olga boldogságát.

Röviden összefoglalva, ennyiből áll a Turgenyev mondanivalója, a mi, valljuk be, nem úgy végződik, mint a hogy a jó erkölcsök megkivánnák. Mert bármily érdekes és nagyhatású is a mese, kissé különösen hat az a befejezés, mikor a leány a helyett, hogy boldogan borulna a sohasem ismert s egy élet tavaszán keresztül nélkülözött szerető apa keblére — pénzaldozat árán is eltávolítja magát az apát, a kinek nincs egyéb bűne, csak az: hogy a mit józan álla-

potban titokként őrzött — apaságát, egy gyöngye, önfelédtt pillanatban bevallotta a nagyuri vő előtt.

A darabot egyébként melegen fogadta a közönség és méltán. Faragó Ödön a kegyelemkenyéren élő Kuzovkin szerepében megmutatta hogy nemcsak kazagatni tud, de könnyei is vannak. Szép és mindenekfelett művészi alakítás volt, olyan — a minőt valóban csak kiválasztottak és kiválóak produkálhatnak. Odry, Groó Valéria, Bartha a legjobbat nyújtották.

Turgenyev kétfelvonásosát, helyi szerző Zivuska Andor rövid dramolettje „A rablók” előzte meg. Meséje röviden: hogy Storber bányatulajdonos ép akkor éjjel akarja megejteni munkafelügyelője feleségét, mikor a férj Véber Pál rablók ról szóló históriával szórakoztatja a hűséges hitvest. A vagyon ellen intézett merénylet elbeszélésének poétikus összhangja a megkísérlett beesületrablással képezi a kis drámai költemény hatásos befejezését. A szereplők: Komjáthy, Odry, Tóth Ilonka mindent elkövettek a siker érdekében s a kis egyfelvonásos végén hatalmas és őszinte taps hívta a szereplőket a babérkoszorúval jutalmazott szerzővel együtt a lámpák elé.

A két újdonságot ma megismételik. (—)

TÁVIRATOK.

Mascagni a királynál.

Bécs, április 24. (Saját tudósítónktól.) Ő felsége, a király ma kihallgatáson fogadta Mascagnit, a ki most köszönte meg a Felsőnek a kitüntetést, melyben tavaly részesítette. Mascagnit ugyanis a Ferencz József-rend középkeresztjével tüntette ki tavaly Ő felsége. A király rendkívül kegyesen fogadta a művészt.

— Nagyon örültem — úgymond — hogy személyesen megismerhettem és nálam láthattam.

Öngyilkos törvényszéki bíró.

Sátoralja-Ujhely, április 24. (Saját tudósítónktól.) Lavathy József sátoralja-ujhelyi volt főügyész helyettes, kit a napokban neveztek ki táblabírói ranggal törvényszéki bíróvá Szabadkára, ma reggel sátoralja-ujhelyi lakásán agyonlötte magát. Az öngyilkosság általános feltűnést és városzerte mély részvétet keltett.

Halálra ítélt gyilkos.

Kolozsvár, április 24. (Saját tudósítónktól.) Az idevaló törvényszék ma hirdette ki Burger pénzeslevelhordó gyilkosai ügyében az ítéletet. A törvényszék Fridrichet halálra ítélt. Szabó 15 és Szöcs 8 évi fegyházra ítéltetett. A kihirde-

tésnél óriási izgalom támadt. Fridrich ugyanis összetett kézzel, zokogva kérte a bírakat, hogy kérjenek kegyelmet a királynál. Szöcs az ítéletben megnyugodott, ellenben Fridrich és Szabó védői semmisségi panaszt jelentettek be.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A Rostás familia a táblán.

Egy hirhedt betörőbanda bünkrónikája.

A Rostások cigánynemzetsége az egész országban ismeretes. Alig van nagyobb városa az országnak, hol vakmerő rablást, betöréses lopásokat ne követtek volna el.

A leghiresebb rablóbandát Rostás Sándor szervezte s ennek tagjai voltak kivüle még Rostás Ferencz, Sárközy József, Szabó István és Mínyák János. A banda tavaly télen alakult s bemutatóképen mindjárt öt izben elkövetett rablással tette nevét félelmetessé.

Ime a jeles banda bünkrónikája:

Először február 25-én Szolnokon igyekezett prédát szerezni. Betörték éjnek idején Hasznos Istvánhoz, de itt nem találtak semmit. Innen G. Molnár Istvánhoz mentek. Egyrésztük lesben állott, másik részük felfeszítette az ablakokat s bejutván a szobába, onnan 600 korona értékű ingóságokat elloptak.

Harmadnapra már Gyomára tette át hadiszállását a tolvajszövegség. Itt 28-án éjnek két betöréses lopást követtek el, mindkét izben bezárt üzletek ajtajait törték fel. Góth Józsefnél nem sikerült eredményre jutniok, mert tettenérték őket, mire elmenekültek. A sötét éj leple alatt azonban fél óra mulva visszatértek és Kruchió András fűszeres boltjába törték be és kirabolták.

Márczius 1-én már Békésen volt a banda. Itt egy jómódu ember házához törték be. Rostás Sándor felállott a Rostás Ferencz hátára s úgy ugrott be a kapun, melyet aztán kinyitván, maga után beboesátotta czinkostársait. Itt két lovat s szekeret loptak el, melyet Nagyvárád felé hajtottak, hogy ott értékesítsék a lopott jószágot. Az országuton Csinka Sándor földművesnek feltűnt a csapat, kérdőre vonta Rostás Ferenczet, ki megijedt a Csinka fenyegetéseitől s bevallotta büntetését, otthagya a lopott dolgokat, majd elfutott társaival együtt.

Az utolsó lopást Gáborjában követték el márczius 3-án. Gombos Lajos házában kerítésén bemásztak, Rostás Sándor betörte az ablakot és temérdek ingóságot hozott el a szobából.

Másnap aztán Debreczen felé igyekezett volna a rablóbanda, de a sárándi határon az üldözésükre kiküldött esendőörök elfogták s beszállították őket Debreczenbe.

Szabó István és Sárközy akkor beismerték bűnösségüket s nekik köszönhető, hogy a kir. törvényszék fényt deríthetett ennek a bandának aljas üzemeire. A kir. törvényszék tavaly Rostás Sándor fővádlatat négy évi, Rostás Ferenczet három évi, Sárközy Józsefet két és fél évi, Szabó Istvánt, a banda egyetlen magyar tagját két évi fegyházra ítélt. Mínyák Jánost bizonyítékok híján felmentette.

A debreczeni kir. ítélőtábla tegnap foglalkozott a monstre bünperrel. A ta-

nács elnöke besenyei Széll Farkas tanácselnök, közvédő dr. Galánffy János kir. ügyész, közvédő dr. P. Abrahám Dezső volt. Az első bíróság tárgyalásán a vádlottak nyújtottak be felelőbejelentést. Galánffy ügyész kérte a felelőbejelentés elutasítását, Abrahám közvédő pedig különösen Sárközy József felmentését azon az alapon, hogy vádlott féligmeddig hülye, tehát beszámíthatatlan.

A kir. tábla esti hat óra után hirdette ki ítéletét. Rostás Sándorra, Rostás Ferenczre és Sárközy Józsefekre nézve meghagyta a törvényszék ítéletét, oly módon, hogy fegyházbüntetésük a mai nappal kezdődik, de nyolcz-nyolcz hónapot beszámítanak a vizsgálati fogságba. Szabó Istvánra vonatkozólag a kir. tábla megsemmisítette az elsőbíróság ítéletét s egy évi és hat hónapi börtönrre ítélte, melyből 10 hónapot kitöltöttnek vett; Mínyákokat pedig felmentette.

A kir. ügyész Szabó István büntetésének súlyosbításáért, a közvédő Sárközy József érdekében felelőbejelentést nyújtottak be.

A szenzációs bünper tehát Kuria elé kerül.

§ Ártatlanul üldözött községi jegyző. Paczek Béla, volt erdődi jegyzőt Nagy Akos, Erdőd akkori főszolgabírája, hivatali sikkasztás miatt bevádolta. Paczeket a szatmári törvényszék el is ítélte 8 napi fogságra. A szerencsétlen jegyző megfelelőbejelentte ezt az ítéletet. A debreczeni kir. tábla tegnapi fellelőbejelentési tárgyalásán elégtételt nyert a sokat szenvedett ember. A tárgyalás szomorú fényt vetett a az erdődi, s általában a községi közigazgatás viszonyaira. Nagy Akos főszolgabíró tisztán személyes ellenszenvtől akasztott pert a Paczek nyakába s a 33 vádpont közül alig hármát talált elfogadhatónak a tábla. Ez a három eset is kisjelentőségű volt. Ezért a tábla Dr. Abrahám Dezső jeles és igen nagy hatású védőbeszéde után, melyben védenézének sokat zaklatott sorsát festette élénk színekkel, Paczeket felmentette.

Kiadó laptulajdonosok:
Dobschorb és Popovits.

Tudatom, hogy az összes
disztárgyakat
melyek menyasszonyi, névnap
ajándékoknak igen alkalmasak
gyári áron
árusítom ki.
Tisztelettel:
IFJ. PÁJER JÓZSEF,
üveg-, porcellán-üzlete.

Nemes rózsafak
a legmegbízhatóbb kitünő fajokban
kaphatók igen jutányos áron

Farkas és Harabula
műkertészek
rózsa és növény telepén

kertész telep Mike-Pócsi ut mentén
virág csarnok fő piacz nagy
tőzsde mellett.

Nagy készlet

tavaszi kiültetésre minden féle
disz és virító növényekből.

== Készít ==

**Csokrokat,
Koszorukat,
Virág-kosarakat, és
mindenféle virág munkákat**
a legfinomabb izléssel legujabb
divat szerint
rendkívül jutányos áron.

Élő vágott virágokból állandó
nagy raktár. Vidéki rendelések
gyorsan és pontosan teljesíttetnek.
Kertek és virág ágyak készi
tése szolid árak mellett teljesít-
tetik.

**!! Üzlet helyiség
változás miatt !!**

Értesítjük a t. közönséget, hogy
a raktáron levő férfi-, női- és
gyermek czipók, kalapok, ingek,
nyakkendők, legujabb divatu nap-
ernyők, blousok, miederek stb.

Május hó 1-ig
minden elfogadható áron
kiárusítattnak.

Tisztelettel

Székely Jenő és társa
Piacz és Miklós-utca sarok.
Gallérok drbja 10 kr.

Hölgyek figyelmébe!!!
1902. Márczius hó 27-től

RÓZSA LAJOS

csász. kir. udvari szállító czégektől érkezett

többmint 1000 drb. remekül diszitett

Női kalapokból

== KIÁLLITÁST RENDEZ ==

APRÓ HIRDETESEK

Minden apró hirdetés, a mely 10 szót tartalmaz, e rovalban husz fillérért lesz közzétéve: Minden további szó közzétételéért 4 fillérért eszközöljük. Vidéki tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a levélbélyeg a válasza béküldetik. Vidékiek az utalvány szelvényére is rávezethetik a hirdetéseket.

A KINEK
ismerettségiján
háztartásra
nevelőre
üzletlátsra
tisztvezetőre
könyvelőre
segédre

ispánra
vinczellérre
kulcsárnőre
gazdasszonyra
szakácsnőre
szobaleányra
szolgálóra
kocsisra
házmesterre
stb.-re
van szüksége

A KI
eladni vagy venni kíván
butort földet
bort szőlőt
üzletet stb.
hácat
adja fel hirdetését
a
„SZABADSÁG”
kiadóhivatalánál.

Vaj,
naponta friss
kilója 1 frt. 20 kr-ért
kapható
DEUTSCH LAJOS
fűszer kereskedésében
Piacz-u. 38.

10 év óta fennálló
havi és heti részletülze-
temben a tavaszi árúk
nagy választékban meg-
érkeztek és áremelés
nélkül árusítatnak Kohn
Hermann Hatvan-u.
Martinkán
négy nyilas szálló nagy
pajtvával együtt eladó
Czím a kiadó hivatalban.

Hirdetéseik
felvétetnek
a
kiadóhivatalban
Csapó-utca 9. sz.

Van szerencsém a n.é. kö-
zönséggel tudatni, hogy 25 év
óta fennálló jó hírnévnek örvendő

butorraktáramat

a mai kor igényeinek megfelelőleg
újjonnan berendeztem, hol a leg-
egyszerűbbtől kezdve, legszebb ki-
viteli szoba berendezéseket, vala-
mint egyes butor darabokat is jó
kiszolgálás és legjutányosabb árak
mellett eszközök.

Teljes tisztelettel
ZÁTOR SZKY ISTVÁN UTÓDA
Debreczen, Széchenyi-utca (f.)

A legújabb

női ruhaszövetek, delain, batist,
zephir és mindenféle mosó ruha
kelmé

óriási választékban
raktára érkeztek

Benegán és Somossy
Kunz József és Társa utódai
czégnél Kistemplom-bazár.

Ganofszy Lajos

fűszer-festék és magkereskedése
a kékmacskához
Kossuth-utca I. szám.

ajánl
Tavaszi idényre
MAUTHNER féle
gazdasági, kerti vetemény és virág mag-
vakat — legfinomabb firniszban tört u.
m. száraz festékek, szoba padló lakk és
szagtalan fényfáz továbbá angol kocszi
lakk Copal, Damár, bőr és aranyozó ken-
ezét mázó, lágzó és flóderozó cese-
tek jutányos árban.

MIHALOVITS J. gyógyszerháza
a "kigyóhoz,"
DEBRECZEN, Főpiacz.
A város házzal szemben

Ajánlja:
„HARMAT CRÈME”
arcszepeítő, es bőrapólo kenőcsöt, mely
teljesen arimatlan, nem zsiroz, tehát
nappal is használható s az arcnak üdese-
get, finomságot s hamvaságot kölcsönöz.
Az arcot tisztítja és fehéríti. Kiváló ered-
ménynyel használható arcvörösség, máj-
folt, sörör, szepő, s egyéb bőrtisztítá-
lanságnál valamint napégte és szel ki-
fújta arcnál s kéznél.

1 tegely Harmat crème ára: 1 korona
Hozzá való Harmat szappan 1 drb. 70
fillér. Ajánlja továbbá **HARMAT ARCZ-
PORÁT** (pouder) mely készítmény az arcnak
üde, ifju színt kölcsönöz s nem rontja
az arcbőrt. Kitiűő illava, teljesen arim-
atlan volta, valamint finomsága által ve-
tekedik bármely más hasonló készítménnyel.

Jól tapad, s igen jól fed.

Kapható: fehér, róza és crème színben
Próbadozka **HARMATPOUDER** ára: 50
fill. Nagyobb doboz 1 kor. és 2 kor.

Ajánlja továbbá következő arczporait:
Berlini fcttpouder [3 féle színben] próba-
doboz 40 fill. nagyobb doboz 1 kor. s 1 kor.
60 fill. **Veloutin pouder** [3 féle színben]
próba doboz 60 fill. — Nagyobb doboz 4
pn. korona.

Egyszerű- és diszes
Kertilóczákat,
kerti- és raktári
Vizfecskendőket,
udvari- és községi
Kutszivattyukat,
kitűő szerkezetű
Borsajtókat,
Szőlőzuzókat
és minden építési
Vastárgyakat,
olcsó gyáriáron
elsőkézből ajánl

„Debreczeni Vasöntőde
és Géplakatosság”
Péterfia végén, a hadházi utcában.

Konyári Sóstó fürdő

megnyitás május hó 4-én.

Gyógyítja a görvély kórt s annak kö-
vetkezményeit, u. m. csontszut, csont-
velő lob, összezsugorodott izület stb. min-
dennemű köszvényes, csuzos bántalma-
kat, bármiféle borbajokat, továbbá sáp-
kór, máj, lép, vese és belső daganatokat,
különösen női és férfi bajokra legkitű-
nőbb hatású.

Fürdő-orvos: **Dr. MÓRICZ ERNŐ**
p o e s a j i t b. járás-orvos.

Jól berendezett lakások, előkelő vendéglők
(kitűő ételek és tisztán kezelt italok, szemé-
lyes felügyeletünk alatt állanak) és a mi fő,
igen mérsékelt díjszabások, valamint rendki-
vül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t.
fürdővendégek.

Vasuti állomás: Hosszupályi Debreczen—N.-
Létai vonalon. Posta és táviráda állomás hely-
ben. Minden vonat érkezésnél kocsik állanak
rendelkezésre.

Tisztelettel a
Konyári Sóstó fürdő vállalat
igazgatósága.

Legjobb szőlőkarók

10 koronától kezdve ezrenkint
kaphatók:
Balog Dávid telepén
Debreczen, Miklós-utca végén.

Megérkeztek!

A legszebb tavaszi ujdonságok
női divat szövetekben
Bluz selymekben,
Tennis, chiné és
De laine szövetekben,
napernyőkben.
Szabó Lajos fiai
czégnél,
Debreczen — Rózsater.